

تاریخ مهاجور

اخبار تاریخ معاصر، فرهنگ و هنر ایران اسلامی

مهلقا ملاح مادر محیط زیست ایران

به گزارش ایران دکونومی، مهلقا ملاح تا سرفه‌اش می‌گرفت دستمال پارچه‌ای سفید گلدار اتو کشیده و تا خورده را مقابل دهان می‌گرفت و آهسته سرفه می‌کرد، بانویی که ۶۰ سال زباله‌ای تولید نکرد و بیرون خانه نگذاشت! تا جایی که امکان داشت از کاغذ و پلاستیک استفاده نمی‌کرد و زباله‌های تر را هم در گودالی دفن می‌کرد تا بعدها به عنوان کود برای درختان استفاده کند.

مهلقا ملاح دو دهه پایانی عمرش را در جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست صرف آموزش زنان خانه‌دار و معلمان مدارس برای آشنایی با محیط زیست و ضرورت حفظ سرزمین کرد. مهلقا ملاح موفق شد شعبات «جمعیت» را در ۱۶ استان کشور هم گسترش دهد.

زندگینامه خانم مهلقا ملاح

مهلقا ملاح در سال ۱۲۹۶ هنگامی که پدر و مادرش با کاروان برای زیارت به مشهد می‌رفتند، در یک کاروان‌سرای عباسی در بین راه به دنیا آمد. مادر مهلقا، خدیجه‌افضل‌وزیری (نویسنده و روزنامه‌نگار، جزو اولین معلمان نخستین مدرسه دخترانه ایران) و مادر بزرگ وی، بی بی خانم استرآبادی (از نویسندگان و فعالان حقوق زنان در دوره مشروطه) از زنان پیشگام عصر خود بودند. مادر بزرگ یکی از نخستین مدارس دخترانه را در ایران راه‌انداخت و مادر در آن تدریس کرد. پدرش آقا بزرگ ملاح به دلیل داشتن مناصب دولتی در شهرهای مختلف ساکن می‌شد و به همین دلیل مهلقا در شهرهای مختلفی چون مشهد، قوچان، همدان، کرمانشاه و اصفهان تحصیل کرد.

او پس از تحصیل در فلسفه و علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی در دانشگاه تهران مدرک کارشناسی ارشد علوم اجتماعی گرفت و برای ادامه تحصیل به پاریس رفت. مهلقا در دانشگاه سوربن علوم اجتماعی خواند و با مدرک دکترا به ایران برگشت.

پیشینه لقب مادر محیط زیست

تلاش‌های مهلقا ملاح برای حفاظت از عرصه‌های طبیعی و ارائه آموزش‌های همگانی درباره محیط زیست از یک سو و دفاع تمام‌قد او از محیط زیست به همراه تلاش برای ممانعت از تخریب طبیعت سبب شد تا فعالان این حوزه لقب «مادر محیط زیست» را برایش انتخاب کنند و سال‌های سال همه مهلقا ملاح را با این لقب می‌شناختند.

شروع فعالیت‌های محیط زیستی

مهلقا ملاح پس از بازنشستگی همه وقت خود را در راه مبارزه برای جلوگیری از آلودگی محیط زیست گذاشت. در سال ۱۳۷۳ با مشارکت همسر و چند استاد دانشگاه، سازمان غیر دولتی زیست محیطی جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست را بنیان گذاشت. این سازمان در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۷۴ رسماً اعلام موجودیت کرد.

جالب است بدانید که فعالیت او در حوزه محیط زیست برای دو دهه قبل‌تر از راه‌اندازی این جمعیت بود. مهلقا ملاح در سال‌های ابتدایی دهه ۵۰ در بسیاری از گروه‌های زیست محیطی فعالیت می‌کرد، اما از زمانی که در سال ۱۳۵۶ بازنشسته شد، فعالیت‌های زیست محیطی خود را شدت بخشید و به نوعی پس از بازنشستگی، تمام وقت خود را در راه مبارزه برای جلوگیری از آلودگی محیط زیست صرف کرد و در همان سال ۱۳۵۶ به دعوت سازمان بازرسی کل کشور، در کارگروه بررسی علل آلودگی هوای تهران شرکت کرد.